

Sv. Agáta, panna a mučenica

4. februára 2024 ✚ Svätec týždňa

Medzi tisícami oslávených, ktorí nás ako hviezdy z nebeskej oblohy priateľsky pozdravujú, usmieva sa na nás obzvlášť jedna panna anjelskej čistoty, na hlave má veniec z červených ruží a bielu ľaliu v ruke.

Životopisné údaje

Táto svätá pochádzala zo šľachtického rodu na Sicílii a jej meno je Agáta. Jej pobožní rodičia ju vyučovali v spásynosnej náuke Ježiša Krista, a predovšetkým jej na srdce kládli, že pôvabnosť a telesná krása sú klamlivé a márne, že iba bázeň Božia je tá pravá ozdoba panny; že svetské radosti a pôžitky rýchlo pominú, rovnako ako kvietok, keď ho odtrhneme, zvädne; že nie pozemské statky, lež šľachetné vlastnosti ducha a srdca sú opravdivé poklady života. V takýchto zásadách vychovávané dievča rozkvitlo v dokonalú pannu, ako anjel v tichej domácnosti.

Avšak veľká a zriedkavá dokonalosť neostáva nikdy ukrytá; lúče jej svetla dostávajú sa voľky nevoľky navonok, najmä, ak je spojená s krásou a bohatstvom; a Agáta bola krásna aj bohatá. Ako včely obletujú kvitnúcu ružu v záhrade a radostným bzučaním ju pozdravujú, hľadajú sa jej srdcu priblížiť, tak sa hrnuli aj falošní zbožňovatelia k pôvabnej panne – ale nadarmo. Agáta nemala pre pozemskú lásku srdce, ona sa celým telom i dušou zasvätila Bohu a plná lásky k Ježišovi nemala inú túžbu, ako panenský život obetovať za svojho nebeského Ženícha. A tejto milosti sa jej vskutku aj dostalo.

Alessandro Turchi, *Sv. Peter s anjelom liečia sv. Agátu vo väzení*

zdroj: wikimedia commons / Walters Art Museum

Agáta bola práve v meste Catania (dnes druhé najväčšie mesto na Sicílii), keď v roku 251 pohanský miestodržiteľ Quintianus prišiel, aby nepriateľské rozkazy, ktoré cisár Decius proti kresťanom vydal, na skutok zmenil. Aj sv. Agáta sa musela k súdu miestodržiteľa dostaviť. Tušila, že jej nastávajú ťažké časy, a preto sa utiekala k Vykupiteľovi o pomoc, hovoriac: *«Ježišu Kriste! Najvyšší Pane všetkých vecí, Ty vidíš moje srdce, Ty vieš, čo od Teba žiadam, Tebe nech náleží všetko, čo som a čo mám. Ty si*

mojím pastierom a ja tvojou ovečkou, posilni ma z nebies, aby som vo svätom boji za česť Tvojho mena nepodľahla, ale zvíťazila nad diablom.»

Quintianus urobil všetko, aby krásnu, vznešenú a bohatú pannu prinútil vstúpiť s ním do stavu manželského; ale čistá Pánova nevesta odmietala všetky sľuby a vyhrážky. Odovzdal ju teda jednej necudnej žene, nazdávajúc sa, že tá obmäkčí jej myseľ. Hrozné boli trápenia a pokušenia, ktoré Agáta musela znášať v dome tejto ženy, dôverujúc však v pomoc svojho milého Vykupiteľa, všetko napokon prekonala.

Miestodržiteľ, sklamaný vo svojej nádeji, dal pannu opäť priviesť pred súdnu stolicu a spýtal sa jej: *«Aký je tvoj stav?»* *«Som slobodná a zo šľachtického stavu,»* – odpovedala ona. *«Či sa teda nehanbíš správať sa a žiť ako otrokyňa?»* – pýtal sa jej ďalej. *«Som dievča Ježiša Krista,»* – odvetila panna, *«tomuto slúžiť je pravá sloboda, v jeho službách nachádzame nepominuteľné hodnosti, nebeské poklady a večné spasenie.»* *«Či teda my nie sme slobodní,»* – odvetil miestodržiteľ, *«ktorí ctíme nesmrteľných bohov?»* *«Ako by si ty mohol byť slobodný, ty, ktorý slúžiš modlám bez života a odovzdávaš peklu svoju dušu?»* – odpovedala Agáta. Nad touto odpoveďou miestodržiteľ sa rozzúril a prikázal fackovať ju po tvári a odviešť do žalára.

Vitrážové okno so sv. Agátou

zdroj: wikimedia commons

Agáta vkročila do žalára s veselou myslou a potom, padnúc na kolená, vrúcne prosila Boha, aby ju posilnil v jej nadvládajúcom ukrutnom boji. Na druhý deň ju opäť predviedli pred miestodržiteľa, ktorý na ňu kričal: *«Ako si sa rozhodla? Čo je tvojou spásou?»* *«Mojou spásou je Kristus,»* – odvetila Agáta. *«Ako dlho ešte budeš zotrvať vo svojom bláznivom úmysle?»* – osopil sa na ňu miestodržiteľ. *«Chod' a obetuj bohom, lebo inak mučením nechám polámať tvoje údy a tvoju tvrdošijnosť; oheň a plameň obmäkčia tvoje zatvrdnuté srdce, pohľad ukrutnej smrti zatrasie tvojimi kosťami, takže na kolenách budeš prosiť o život.»* *«Nie,»* – odvetila oduševnená panna, *«železo a okovy ma pripútajú ešte pevnejšie ku Kristovi, oheň a plameň len viac roznieťajú moju lásku k Nemu, pohľad smrti zväčší moju túžbu po Ňom; všemohúci a milosrdný Boh bude mojím pomocníkom a tešiteľom.»*

Zúrivý miestodržiteľ ju dal natiahnuť na škripec a ukrutne mučiť. Tu rozťahnutá trpela tie najväčšie muky; v očiach obrátených k nebu sa jej perlili veľké slzy od bolesti, bledé pery sa pohybovali v tichej modlitbe, no žiaden hlas, žiaden vzdych sa nezdvihol z bolestivo stláčanej hrude. Miestodržiteľ, rozhnevaný týmto zistením, dal ju priviazať k stĺpu a, ó, ukrutnosť! Prikázal jej panenské prsia odrezať. Tvár panny očervenela nad touto neľudskosťou, a v šľachetnej rozhorčenosti zvolala: *«Bezbožný ukrutník, či si ty nikdy nespočíval na prsiach matky, či ťa hyena kojila, že sa opovažuješ toto urobiť slabej žene? Večný Bože, nech teda bude dokaličené moje telo, veď ono obnovené a oslávené povstane z mŕtvych.»*

Krvou zaliata a na smrť umučená sv. mučenica bola donesená naspäť do žalára; ukrutný tyran nedovolil jej rany obviazať a tie sa i tak zahojili – nebeský lekár, sv. Peter, nalial balzamu do jej skrvácaných prs, trpiacu posilnil a priviedol späť k novému životu.

Uplynulo niekoľko dní a miestodržiteľ opätovne začal na služobnicu Pána doliehať, aby sa kresťanstva zriekla, a keď všetko jeho vyhrážanie zostalo márne, rozkázal jej telo nanovo trhať, po žeravom uhľí a črepinách váľať a potom zas do žalára vsadiť. Tu sa šľachetná trpiteľka na kolenách z posledných síl, zopnúc svoje strýznené ruky, modlila k Bohu: *«Všemohúci Bože! Tebe ďakujem, Ty si ma miloval, Ty si ma skúšal, ó vezmi ma prosím k Sebe na nebesia!»* a dopovediac slová poslednej modlitby, vypustila dušu. To sa stalo 5. februára roku 251.

Katedrála sv. Agáty v meste Catania na Sicílii

zdroj: wikimedia commons

Poučenie

Najväčšia šľachetnosť je v tom, keď Kristu slúžime, to povedala sv. Agáta tyranovi, ktorý sa jej posmieval, že sa nazývala služobnicou Krista. Pravdu mala však sv. Agáta, lebo kto sa odovzdal službe Kristovej, tzn. kto uznal márnosť pozemských vecí; kto sa naučil zriekať sa statkov a rozkoší tohto sveta; kto skrakuje svoje náruživosti a plný dôvery oddal sa do náručia Ježišovho, ten je v skutku slobodný a trebárs by aj okovy musel nosiť – ten je skutočný šľachtic a mocnejší než kráľ, hoc by nosil len obyčajnú halenu a býval v drevenej chalupe. Sloboda je len jedna, a to sloboda od jarma hriechu a náruživosti, ako je tiež len jedno šľachtictvo: život svätý a cnostný. Kráľ, bohatier, človek z vysokého rodu, zmietaný náruživosťami – oddaný ctižiadosti, panovačnosti, lakomstvu, smilstvu – je otrokom, pretože ho hriech ťahá za sebou, lebo ako Spasiteľ vraví: *«Kto slúži hriechu, je otrokom hriechu, ale pravda vás oslobodí.»*

Sv. Agáta na obraze Guariniho

zdroj: wikimedia commons

Drahý čitateľ, obzri sa okolo seba a uváž, ako bohatí a svetskí ľudia sú plní nepokoja a starosti; ako nimi zmietajú ich náruživosti, hneď sú zas ľahkomyselní, z rozkoší sa vrhajú do rozkoší; majú všetko, čo si ich srdce zažiada a predsa nie sú šťastní, ako mnohý úplne jednoduchý a prostý kresťan – bez bohatstva a rozkoší, ktorý, aj keď slúži, vždy je veselej a pokojnej mysle, lebo nie je uväznený v okovách hriešnych návykov. Preto, duša kresťanská, po tejto slobode, po tomto šľachtictve túž, ktoré jediné má platnosť pred Bohom. Vyvaruj sa hriechu, svetských márnosti a rozkoší, nasleduj Krista a nájdeš tu na zemi neskalený, vnútorný pokoj, po smrti však budeš večne panovať s Kristom.

Modlitba

Ó, Ježišu! Ty si mojím pánom a kráľom, Tebe chcem slúžiť a Teba nasledovať; popraj mi len milosti, aby som roztrhal okovy svojich hriechov a tým stal sa účastným slobody dietok Božích. Amen

-mip-

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-agata-panna-a-mucenica/>